

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 mai 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Căușeni din 24 mai 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, declarat de către avocatul Ceceli Constantin în numele inculpatului

Nacu Alexandru Xxxxxx, născut la xxxxxxx, originar din s.Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx, domiciliat în or.Xxxxxxxx, str.Xxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

- 1.Prima instanță: 16.09.2015 - 24.05.2016,
- 2.Instanța de apel: 12.07.2016 - 28.11.2016,
- 3.Instanța de recurs: 19.04.2017 - 17.05.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 24 mai 2016, Nacu Alexandru a fost condamnat în baza art.327 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita funcții publice în cadrul CRIS „Registru” pe un termen de 3 ani.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Nacu Alexandru, la 27 martie 2015, activând în baza ordinului Directorului General al ÎS CRIS „Registru” nr.xxx din xxxxxxx, în funcția de inginer coordonator al Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto, Secția permise de conducere, fiind persoană publică, autorizată și investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice și să îndeplinească activități de interes public conform fișei de post, având în atribuțiile de serviciu responsabilitatea efectuării activităților ce țin de calificarea, documentarea, preschimbarea sau restabilirea permisului de conducere, evidența centralizată a acestora, precum și asigurarea respectării legislației naționale în vigoare în domeniul respectiv, exercitând atribuțiile președintelui comisiei de examinare a candidaților pentru obținerea permiselor de conducere în cadrul SIT și CCA Căușeni, realizându-și intenția de a facilita susținerea probelor teoretice a fiului său Nacu Alexandru Xxxxxxxx, născut la xxxxxxx, despre care cunoștea cu certitudine că se află peste hotarele R.Moldova, a folosit intenționat situația de serviciu, în interese personale, a organizat prezentarea setului de documente ale fiului său, și anume buletinul de identitate, certificatele de școlarizare, certificatele medicale, cererea din numele fiului său Nacu Alexandru Xxxxxxxx către inspectorul operator al SÎT și CCA Căușeni, Haretonenco Valentina, care a inclus numele fiului inculpatului în programul în care

sunt înscriși candidații pentru obținerea permisului de conducere pentru susținerea examenului teoretic.

De asemenea, inculpatul Nacu Alexandru, la 27 martie 2015, activând în calitate de președinte al comisiei de examinare a conducătorilor auto din cadrul SÎT și CCA Căușeni și având obligația de a verifica identitatea fiecărui candidat înregistrat, realizându-și intenția de a facilita susținerea probelor teoretice a fiului său Nacu Alexandru Alexandru, despre care cunoștea cu certitudine că se află peste hotarele R.Moldova, a admis o persoană neidentificată, care a susținut examenul teoretic în locul candidatului Nacu Alexandru XXXXXXXX, acțiuni prin care a încălcat prevederile pct.22-25 din Ordinul MTIC „Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind procedura de examinare și documentare cu permis de conducere” nr.92 din 23.09.2013.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri procurorul și avocatul C.Ceceli în numele inculpatului A.Nacu, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia în partea numirii pedepsei, pe motiv că instanța la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art.61, 75, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii, de persoana inculpatului, la fel instanța nu a ținut seama de sancțiunea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal, și anume că aceasta prevede pedeapsa cu amendă în mărime de 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă neprevăzută de legea penală;

- avocatul în numele inculpatului, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului, invocând că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; - declarațiile martorilor nu demonstrează vinovăția inculpatului; - nu au fost demonstrate urmările prejudiciabile cauzate intereselor publice sau drepturilor ocrotite de lege persoanelor fizice; - fiul inculpatului nu a primit nici un privilegiu cum a indicat acuzarea, dânsul obținând calificativul „respins” și fiind amplasat la calculatorul care a fost ales de programă; - acuzarea nu a adus probe care să combată că fiul inculpatului a traversat frontiera prin regiunea transnistreană, la fel ca celelalte persoane, iar învinuirea nu poate fi bazată pe presupuneri; - fiul inculpatului, nu a fost chemat să dea explicații ca să demonstreze dacă a trecut sau nu frontiera, prezentând în acest sens și pașaportul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, apelul procurorului a fost admis, fiind casată sentința în partea numirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui A.Nacu i-a fost numită în baza art.327 alin.(1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul ÎS CRIS „Registru” pe un termen de 4 ani, iar apelul avocatului C.Ceceli în numele inculpatului a fost respins, ca fiind nefondat.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv probele administrate în cauză, dându-le o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului A.Nacu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal. Concluzia dată a fost bazată pe probele acumulate la dosar și cercetate în ședințele de judecată, și anume declarațiile inculpatului, a martorilor D.Nenov, P.Rusu V.Peleniș, A.Plotnic, V.Haretonenco,

cât și actele cauzei - procesele-verbale de examinare din 27.03.2015, de cercetare a purtătorului de informații de tip DVD-R cu înregistrările video; înregistrările audio și video din 24.06.2015; extrasul din baza de date a Poliției de Frontieră al R.Moldova; caracteristica inculpatului A.Nacu de la locul de muncă a fost sancționat cu mustrare aspră la 21.05.2015; extras din ordinul de angajare; fișa de post a inginerului Secției permise de conducere ÎS CRIS „Registru”; copia ordinului cu privire la aprobarea componentelor comisiilor de examinare și regimul de activitate acestora nr.61 din 27.02.2015; extras din registru de stat pe numele inculpatului, din care rezultă că Nacu Alexandru, a.n. xxxxxxxx, este fiul inculpatului.

La fel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că inculpatul a realizat atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a infracțiunii imputate, ce s-a manifestat prin acțiuni de folosire a situației de serviciu, prin intenție directă, conștientizând acțiunile sale, dorind și acceptând survenirea stării prejudiciabile a faptei, astfel aducând daune intereselor publice.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță just a indicat că inculpatul cunoscând cu certitudine despre modificările în legislație ce urmau a fi aplicate începând cu 01.04.2015, cu privire la respectarea principiului teritorialității, potrivit căruia persoanele care au susținut proba teoretică cu calificativul „respins” în subdiviziunea teritorială, poate susține proba repetată în aceeași subdiviziune în perioada de 90 de zile, iar după expirarea acestui termen numele persoanei se include în lista celor de la teritoriul școlii unde a învățat, astfel a facilitat testarea fictivă a fiului său A.Nacu pentru a-i putea ulterior testa cunoștințele în raza de activitate unde el activează, încălcând drepturile și interesele ocrotite prin lege. Ca rezultat al obținerii calificativului „respins”, fiul inculpatului a dobândit dreptul de a susține repetat proba teoretică în raza de activitate Căușeni, după introducerea modificărilor în Ordinul Ministrului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor nr.92 din 23.09.2013, prin care ar fi fost obligat să susțină examenul teoretic în altă localitate decât Căușeni, acțiuni consumate care contravin principiului teritorialității, începând cu 01.04.2015.

Totodată, instanța de apel a indicat că, argumentele apelantului, precum că A.Nacu nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate, nu pot fi luate în considerație, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță - relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii respective de către inculpat. Versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie, ce se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, astfel fiind apreciată ca o tentativă de a evita răspunderea penală pentru fapta săvârșită.

Referitor la apelul procurorului, instanța de apel a conchis că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederile art.7, 61, 64 și 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatului pedeapsa sub forma de amendă în mărime de 150 unități convenționale, fără a ține cont de limitele sancțiunii prevăzute de legea penală în baza căreia acesta a fost recunoscut vinovat și condamnat.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de apel, ținând cont de prevederile art.6, 7, 61, 75-77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv la locul de trai, că anterior nu a fost judecat și, luând în considerație circumstanțele cauzei, a conchis de a stabili pedeapsa sub formă de amendă, în limitele prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal, și anume 600 unități convenționale, pedeapsa care își va atinge scopul legii penale.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul C.Ceceli în numele inculpatului A.Nacu care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanțele de fond au apreciat arbitrar și eronat probele și circumstanțele cauzei, care nu demonstrează vinovăția inculpatului; - inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare prin neaducerea la cunoștință despre pornirea cauzei penale; - declarațiile martorilor D.Nenov, P.Rusu, V.Pelinițin, A.Plotnic, V.Haretonenco neîntemeiat au fost apreciate critic de către instanță; - nu au fost demonstrate urmările prejudiciabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; - nu s-a demonstrat cu certitudine că fiul inculpatului nu a fost pe teritoriul R.Moldova, inculpatul fiind în imposibilitate să asigure prezența fiului său; - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - hotărârea instanței nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - conform prevederilor art.8 Cod de procedură penală, inculpatul nu este obligat să-și demonstreze nevinovăția, iar toate dubiile sunt interpretate în favoarea lui.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expus în referință, care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Însă, potrivit art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Conform dispozițiilor art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege, adică data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Astfel, reieșind din procesele-verbale ale ședinței instanței de apel din 28.11.2016 și 26.12.2016, inculpatul A.Nacu, cât și apărătorul său C.Ceceli, au participat la cercetarea judecătorească, fiind pronunțat dispozitivul deciziei Colegiului penal în prezența acestora (f.d.80-84, v.2). La fel, din procesul-verbal rezultă că aceștia au fost înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 26.12.2016 (f.d.85, v.2).

Ulterior, la 26.12.2016, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel, inculpatul și avocatul C.Ceceli nu s-au prezentat la pronunțarea deciziei motivate (f.d.86, v.2) și, conform scrisorii nr.1a-1349/16, în aceeași zi, le-a fost expediată o copie a deciziei (f.d.99, v.2), fiind respectate prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală.

Astfel, termenul de 30 de zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală pentru depunerea recursului ordinar, urma să expire la sfârșitul zilei de 27.01.2017.

Avocatul C.Ceceli și inculpatul, fiind în drept de a contesta decizia instanței de apel, nu au atacat-o în termenul prevăzut de 30 de zile de la data pronunțării deciziei motivate, cunoscând despre acest fapt.

Conform ștampilei de pe plicul expediat în adresa Curții Supreme de Justiție, avocatul C.Ceceli a depus recurs în numele inculpatului A.Nacu asupra deciziei instanței de apel abia

la 22 martie 2017, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală, astfel, Colegiul penal conchide că acesta nu poate fi considerat ca declarat în termen.

Mai mult că, atât în dispozitivul deciziei motivate, cât și în dispozitivul pronunțat la 28.11.2016, ședință la care, potrivit procesului-verbal din aceeași dată, inculpatul și avocatul au fost prezenți, instanța a explicat modul și termenul de atac a deciziei în instanța ierarhic superioară (f.d.86-98, v.2).

Prin urmare, argumentul recurentului, precum că a primit prin intermediul poștei decizia instanței de apel la data de 25.02.2017, nu poate fi reținut. Mai mult, după cum s-a menționat mai sus, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Faptul dat limitează instanța de recurs ordinar de a verifica argumentele invocate în recurs și a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel referitor la condamnarea lui A.Nacu.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ceceli Constantin în numele inculpatului Nacu Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui Nacu Alexandru, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 31 mai 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu